

Instrukcje księgowo- i podatkowe + wzory do pobrania

Wydanie 4.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Artur Hołda, Anna Staszal

Rozdział I. Polityka rachunkowości

1. Komentarz

1.1. Postanowienia ogólne

1.1.1. Definicja polityki rachunkowości

Polityka rachunkowości jest najważniejszym dokumentem prawa bilansowego i przesądza o istocie prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz sporządzania sprawozdania finansowego. W konsekwencji stanowi swoistego rodzaju konstytucję finansową każdej jednostki. Ustawodawca, wyliczając elementy rachunkowości jednostki, na pierwszym miejscu wymienia przyjęte zasady rachunkowości, zwane również jej polityką. Ustawa o rachunkowości wskazuje, że przez politykę rachunkowości należy rozumieć wybrane i stosowane przez jednostkę rozwiązania, które są dopuszczone RachunkU, jak również rozwiązania określone w MSR, z których jednostka korzysta. Oznacza to, że jeżeli jednostka zobligowana do sporządzania sprawozdań finansowych według RachunkU stosuje również zapisy MSR/MSSF w obszarach, w których polskie prawo bilansowe nie daje jednoznacznych wskazówek, fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie w polityce rachunkowości. Również informacja o tym, że jednostka korzysta z zapisów KSR (także stanowisk Komitetu Standardów Rachunkowości, które zgodnie ze stanowiskiem Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie zasady rzetelnego i jasnego obrazu w realizacji przepisów art. 4 ust. 1 oraz ust. 1a i 1b RachunkU należy traktować na równi z KSR), powinna zostać odnotowana w opisie stosowanych zasad rachunkowości. Politykę rachunkowości można nazwać swoistym aktem normatywnym, obejmującym tylko daną jednostkę i uwzględniającym jej specyfikę, regulującym zasady prowadzenia w niej rachunkowości.

Zmiany w RachunkU, które weszły w życie 1.1.2016 r., podniosły rangę polityki rachunkowości. Dodany ust. 1b w art. 4 RachunkU stanowi, że w wyjątkowych przypadkach,

jeżeli stosowanie określonego przepisu RachunkU nie pozwoliłoby na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego, jednostka nie stosuje tego przepisu, a w informacji dodatkowej uzasadnia przyczyny jego niezastosowania oraz określa wpływ, jaki niezastosowanie przepisu wywiera na obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki. Jednostka może więc nie stosować danego przepisu RachunkU, ma natomiast obowiązek stosować się do zasad określonych w polityce rachunkowości, które lepiej, niż zapisy ustawowe, odzwierciedlają rzeczywistość ekonomiczną i oddają prawdziwy charakter zdarzeń ekonomicznych, które wystąpiły w danej jednostce. Kolejną nobilitacją dla polityki rachunkowości jest przyjęcie uchwałą Nr 1/2018 Komitetu Standardów Rachunkowości z 9.1.2018 r. stanowiska Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie zasady rzetelnego i jasnego obrazu w realizacji przepisów art. 4 ust. 1 oraz ust. 1a i 1b RachunkU.

Wobec wprowadzonych do przepisów RachunkU nowych możliwości uproszczeń poczynawszy od 1.1.2019 r. polityka rachunkowości nabiera jeszcze większego znaczenia jako akt prawa porządkujący przepisy rachunkowości w danej jednostce gospodarczej.

W ostatnim burzliwym czasie pandemii, agresji rosyjskiej na Ukrainę oraz galopującej inflacji polityka rachunkowości nabiera jeszcze większego znaczenia (szczególnie wobec wyzwań coraz bardziej skomplikowanych, nietypowych i nieprzewidywanych zdarzeń gospodarczych), gdyż to właśnie umiejętne stosowanie polityki bilansowej pozwoli na wypełnienie zasady *true and fair view*.

Warto zaznaczyć, że zapisy RachunkU mają charakter uniwersalny. Zauważmy, że w okresie pandemii, a później wojny na Ukrainie, następowały liczne zmiany przepisów prawa, m.in. podatkowego, tymczasem w zakresie RachunkU zasadnicza zmiana (a w zasadzie nowa możliwość) dotyczyła możliwości zastąpienia elektronicznego podpisu sprawozdania stosownym oświadczeniem (co stanowi fakultatywne uproszczenie). Pojawiające się wydawane przez Komitet Standardów Rachunkowości Rekomendacje są bardzo pomocne, jednakże należy pamiętać, że bazują na niezmienionych przepisach RachunkU. Tym bardziej więc – biorąc pod uwagę, że na licznych polach zapisy RachunkU mają charakter uniwersalny, tak ważne jest ich doprecyzowanie na potrzeby jednostki gospodarczej – co czyni się właśnie poprzez politykę rachunkowości.

1.1.2. Ciągłość stosowania zasad rachunkowości oraz konsekwencje ich zmian

Przyjęte zasady rachunkowości jednostka powinna stosować w sposób ciągły, a więc w kolejnych okresach sprawozdawczych grupować operacje według tego samego schematu, czy też stosować jednakowe zasady wyceny aktywów i pasywów w kolejnych latach, w wyniku czego zapewniona jest porównywalność sprawozdań finansowych. Nie zmienia to jednak faktu, że w przypadku, gdy zmiana przyjętych rozwiązań przyczyni się do zwiększenia rzetelności i wiarygodności sprawozdania finansowego, jednostka ma prawo do zmiany polityki rachunkowości.

Zmiana zasad polityki rachunkowości pociąga za sobą konieczność dopełnienia obowiązków informacyjnych. W sprawozdaniu finansowym, poczynawszy od którego zostały wprowadzone zmiany, należy w informacji dodatkowej zamieścić notę o wpływie zmiany po-

lityki na to sprawozdanie oraz liczbowo określić jej wpływ na wynik finansowy. Należy również zapewnić porównywalność danych płynących ze sprawozdania finansowego sporządzonego według nowych zasad do danych ze sprawozdania zeszłorocznego, sporządzanego według zasad obowiązujących wcześniej. Konieczne jest również podanie wyjaśnienia, dlaczego nastąpiła zmiana zasad rachunkowości.

Ważne

Skutki zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości odnosi się na kapitał (fundusz) własny i wykazuje jako zysk (stratę) z lat ubiegłych.

Artykuł 8 ust. 3 RachunkU wymienia także **szczególny przypadek, w którym jednostka (wcześniej fakultatywnie stosująca zapisy MSR) dokonała zmiany zasad rachunkowości z powodu zaprzestania stosowania MSR przy sporządzaniu sprawozdań finansowych**. Wówczas skutki zmiany zasad rachunkowości (przejścia z rachunkowości według MSR na zapisy RachunkU) powinny być rozliczone z wynikiem lat ubiegłych, a jeżeli skutki przeliczenia aktywów dokonano zgodnie z MSR rozliczono z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny – jako zmiana stanu tego kapitału (funduszu).

1.1.3. Uproszczenia w rachunkowości

W ramach przyjętych zasad rachunkowości jednostka może stosować uproszczenia, jednak nie mogą one spowodować braków w obligatoryjnych elementach systemu rachunkowości. Opisy zasad w stosunku do zdarzeń, które z dużym prawdopodobieństwem nie zaistnieją w jednostce, są więc zbędne. Co więcej, opisywanie w polityce rachunkowości procedur niepotrzebnych, które nie mają zastosowania w tej konkretnej jednostce, generuje zbędne informacje, co przeczy nadrzędnej, informacyjnej, funkcji rachunkowości. Określając politykę rachunkowości, należy więc wyodrębnić wszystkie te zdarzenia, które przy ocenie sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego uznawane są za istotne oraz zapewniają rzetelność ksiąg rachunkowych.

W kolejnym rozdziale 1.1.4. wymieniono najważniejsze aspekty, które powinny zostać ujęte w polityce rachunkowości. W rozdziałach dotyczących jednostek małych i mikro wskazano szczegółowo, z jakich uproszczeń mogą one korzystać oraz jak zawrzeć te informacje w polityce rachunkowości.

1.1.4. Elementy polityki rachunkowości

W art. 10 ust. 1 RachunkU wymieniono elementy, które powinna zawierać dokumentacja opisująca politykę rachunkowości. Są to określenia:

- 1) roku obrotowego,
- 2) wchodzących w skład roku obrotowego okresów sprawozdawczych,
- 3) metody wyceny aktywów i pasywów,
- 4) metody ustalania wyniku finansowego,
- 5) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- 6) systemu służącego ochronie danych, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów, które stanowią podstawę zapisów dokonanych w księgach rachunkowych.

Ustawa o rachunkowości w art. 10 ust. 1 podaje ponadto, że zawarte w polityce rachunkowości określenie sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych powinno zawierać co najmniej określenie:

- 1) zakładowego planu kont, który ustala wykaz kont księgi głównej,
- 2) przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń,
- 3) zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązań z kontami księgi głównej,
- 4) wykazu ksiąg rachunkowych, a jeżeli są one prowadzone przy użyciu komputera wykazu zbiorów danych tworzących te księgi, wraz z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz funkcji,
- 5) opisu systemu przetwarzania danych.

W przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera powinno się podać opis systemu informatycznego zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji (w zależności od struktury oprogramowania) oraz opis algorytmów, parametrów i programowych zasad ochrony danych (w tym metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania). W polityce rachunkowości należy też podać datę rozpoczęcia korzystania z systemu przetwarzania danych oraz wersję stosowanego oprogramowania.

Reasumując, przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości określają m.in.:

- 1) zasady klasyfikacji i grupowania zdarzeń do odpowiednich pozycji sprawozdania finansowego zgodnie z ich charakterem, jako składników aktywów i pasywów, przychodów i zysków lub kosztów i strat bądź przepływów pieniężnych;
- 2) metody wyceny aktywów i pasywów, zarówno na moment początkowego ujęcia w księgach rachunkowych na dzień bilansowy, jak i w momencie wyłączenia ich z ksiąg rachunkowych;
- 3) metody ustalania wyniku finansowego i prezentacji (wykazywania lub ujawniania) w sprawozdaniu finansowym;
- 4) metodę sporządzania rachunku przepływów pieniężnych;
- 5) techniczno-organizacyjny sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych i ich ochrony;
- 6) fakt korzystania z dozwolonych RachunkU uproszczeń w zakresie prowadzenia ksiąg i sporządzania sprawozdania finansowego, np.:
  - a) ustalenie granicy ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych bądź wartości niematerialnych i prawnych, poniżej której jednostka dokonuje jednorazowego odpisu wartości tego rodzaju składników aktywów,
  - b) wycena materiałów i towarów w cenie zakupu zamiast w cenie nabycia,
  - c) wycena produkcji w toku, o przewidywanym czasie wykonania krótszym niż trzy miesiące, w wysokości bezpośrednich kosztów wytworzenia lub tylko materiałów bezpośrednich bądź niewycenianiu jej w ogóle,
  - d) nierozliczanie przychodów i kosztów z tytułu wykonywanych długoterminowych niezakończonych usług, jeżeli udział przychodów z niezakończonych usług na dzień bilansowy nie jest istotny w całości przychodów operacyjnych okresu sprawozdawczego,
  - e) klasyfikowanie umów leasingu według kryteriów określonych przepisami prawa podatkowego,

- f) zaniechanie ustalania rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
  - g) stosowanie do wyceny instrumentów finansowych wyłącznie przepisów Rachunku zamiast przepisów odpowiedniego rozporządzenia ministra finansów,
  - h) uwzględnianie kosztów stałych przy wycenie zapasu produktów, niezależnie od poziomu wykorzystania normalnych zdolności produkcyjnych,
  - i) zrezygnowanie z zachowania zasady ostrożności przy wycenie poszczególnych składników aktywów i pasywów w zakresie tworzenia odpisów aktualizujących wartość aktywów oraz rezerw na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń,
  - j) zrezygnowanie z tworzenia biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dotyczących przeszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych,
  - k) możliwość dokonywania odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz WNiP według zasad określonych w przepisach podatkowych,
  - l) sporządzanie sprawozdań finansowych w formie uproszczonej, zgodnie z załącznikami Nr 4 lub Nr 5 Rachunku;
- 7) sposób prezentacji informacji w sprawozdaniu finansowym;
- 8) przyjęty przez jednostkę sposób ustalania wartości szacunkowych, np.:
- a) wartości godziwej,
  - b) okresów lub stawek amortyzacyjnych,
  - c) odpisów aktualizujących wartość aktywów na skutek utraty ich wartości,
  - d) rezerw na zobowiązania,
  - e) stopnia zaawansowania niezakończonych usług objętych długoterminowymi umowami;
- 9) stosowanie wszystkich KSR, stosowanie zapisów wybranych KSR oraz ewentualny fakt stosowania zapisów MSR.

1.1.5. Opis stosowanych zasad rachunkowości w informacjach dodatkowych oraz we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego

Ustawa o rachunkowości w art. 48 ust. 1 pkt 1 stanowi także, że w informacji dodatkowej sprawozdania finansowego (w przypadku sporządzania sprawozdania finansowego w formie uproszczonej przez jednostki małe i mikro, które nie sporządzają informacji dodatkowej – we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego) powinien być zawarty opis stosowanych zasad rachunkowości, zawierający co najmniej przyjęte metody wyceny oraz zasady sporządzania sprawozdań w tym zakresie, w jakim jednostka dokonuje wyboru pomiędzy zasadami dopuszczalnymi zapisami Rachunku. Informacje powyższe w swoich sprawozdaniach finansowych wykazuje więc każda jednostka prowadząca księgi rachunkowe. Jednostki sporządzające informację dodatkową powinny zawrzeć w niej dodatkowo opis ewentualnych zmian polityki rachunkowości oraz ich wpływu na sporządzone sprawozdanie w stosunku do zasad stosowanych w roku poprzednim. Ponadto poszczególne załączniki do Rachunku określające zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym wskazują poszczególnym jednostkom, jakie informacje związane z polityką rachunkowości i jej zmianą powinny być wykazywane

we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego oraz w niektórych pozycjach bilansu (np. w ramach kapitału z aktualizacji wyceny należy wyszczególnić wpływ zmian zasad rachunkowości na ten kapitał, podobnie w ramach wyniku finansowego lat ubiegłych).

1.1.6. Sporządzanie dokumentacji w języku polskim

Dokumentacja stosowanych zasad rachunkowości powinna być sporządzona w języku polskim. Kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność zarówno za jej sporządzenie w wymaganej formie pisemnej, jak i późniejszą aktualizację.

1.2. Dodatkowe wytyczne dotyczące dokumentacji zasad rachunkowości zawarte w rozporządzeniach uszczegóławiających zasady rachunkowości poszczególnych jednostek

Obowiązki dotyczące zakresu dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości wynikają nie tylko z zapisów RachunkU, lecz także z zapisów rozporządzeń ministra finansów regulujących zasady rachunkowości poszczególnych rodzajów jednostek, które mogą rozszerzać zakres, w jakim należy ujawniać informacje związane z polityką rachunkowości w sprawozdaniu finansowym.

Przykład

W sprawozdaniu finansowym banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, domów maklerskich i funduszy emerytalnych opis polityki rachunkowości powinien być zawarty we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego, z kolei w przypadku funduszy inwestycyjnych opisy zasad rachunkowości powinny stanowić element not objaśniających.

---

2. Zakładowy plan kont

2.1. Zasady ogólne

Jednym z elementów przyjętych zasad rachunkowości jest zakładowy plan kont. Jego konstrukcja stanowi zarówno o jakości informacji płynącej z systemu rachunkowości, jak i pracochłonności. Zbytne uszczegółowienie i rozbieżność kont skutkuje nagromadzeniem zbędnych informacji i ich rozczłonkowaniem, z kolei zbyt mała liczba kont może nie spełniać wymogów informacyjnych użytkowników systemu rachunkowości. Plan kont bezsprzecznie powinien uwzględniać specyfikę danej jednostki, branżę, w której działa, oraz rodzaj operacji gospodarczych, które w tej jednostce występują.

Artykuł 83 ust. 2 RachunkU wskazuje, że minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić wzorcowy plan kont dla poszczególnych rodzajów jednostek, nakładając na nie obowiązek stosowania wzorcowego planu kont w celu ujednolicenia zasad grupowania operacji.

Ważne

Do chwili obecnej wzorcowy zakładowy plan kont został wprowadzony jedynie dla banków (na mocy PlanKontBankiR) oraz dla budżetu państwa, budżetów JST, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych (na mocy RachBudżR).

W pozostałych jednostkach o formie zakładowego planu kont decydują ich kierownicy.

W zależności od rodzaju danej jednostki różny może być układ jej sprawozdania finansowego, a właśnie rodzaj sporządzanego w jednostce sprawozdania finansowego będzie odgrywał ważną rolę w ustaleniu jej planu kont.

2.2. Sześć typów sprawozdań finansowych

Po nowelizacjach dokonanych na mocy ZmRachunkU14 oraz ZmRachunkU15 sprawozdanie finansowe (w zależności od tego, jakiego rodzaju jednostka je sporządza) może przybierać sześć różnych form. Układ sprawozdania finansowego banków określa załącznik Nr 2 do RachunkU, sprawozdanie finansowe zakładów ubezpieczeń i reasekuracji zostało podane w załączniku Nr 3 do RachunkU. Jednostkom nazwanym jednostkami mikro dano możliwość sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie z załącznikiem Nr 4 do RachunkU, a jednostkom, którym nadano status małych jednostek, umożliwiono sporządzanie sprawozdania finansowego zgodnie z załącznikiem Nr 5 do RachunkU. Z kolei niektórym jednostkom non profit umożliwiono sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z załącznikiem Nr 6, a niektórym z nich nawet stosowanie uproszczonej ewidencji na mocy art. 2 ust. 5 RachunkU, który odwołuje się do PożPubWolontU.

Z kolei począwszy od 29.11.2018 r. koła gospodyń wiejskich działające na podstawie KołaGospWiejskU mogą prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów na zasadach i warunkach określonych w KołaGospWiejskU.

Ważne

Począwszy od 1.1.2019 r. podniesiono limity kwotowe umożliwiające sporządzanie sprawozdania finansowego zgodnie z załącznikiem Nr 5 do RachunkU. Obecnie progi wynoszą 25 500 000 zł w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego (poprzednio było to 17 000 000 zł) oraz 51 000 000 zł w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy (poprzednio były to 34 000 000 zł). Próg średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty nie został zmieniony i nadal wynosi 50 osób.

Inne jednostki, niewymienione powyżej, mają obowiązek sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie ze wzorem zamieszczonym w załączniku Nr 1 do RachunkU. Istnieje również grupa podmiotów gospodarczych, których sprawozdania finansowe nie będą sporządzane zgodnie z wzorami zawartymi w RachunkU, lecz zgodnie z wzorami sprawozdań zawartymi w rozporządzeniach wykonawczych do RachunkU. Do takich jednostek należą fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne, domy maklerskie, SKOK, niektóre JSFP czy organy podatkowe JST.

2.3. Przykłady planu kont

Plan kont jednostek gospodarczych powinien (pamiętając o zasadzie istotności) obejmować te pozycje, które są wymienione co do zasady w bilansie jednostki oraz rachunku zysków i strat.

Warto zwrócić uwagę, że jeżeli w sprawozdaniu finansowym przykładowo wśród krótkoterminowych aktywów finansowych Rachunku w załączniku Nr 1 nakazuje ujawnianie informacji o nich w podziale na:

- 1) udziały lub akcje,
- 2) inne papiery wartościowe,
- 3) udzielone pożyczki oraz
- 4) inne długoterminowe aktywa finansowe

– wówczas warto tak skonstruować plan kont, aby konta analityczne umożliwiały podział przynajmniej na te cztery kategorie. Jeżeli natomiast jednostka w ogóle nie posiada takich inwestycji i nie planuje ich posiadania, wówczas można zastosować jedno wspólne konto i dopiero w momencie, gdy jednostka zacznie nabywać różnego rodzaju inwestycje, odpowiednio rozbudować ewidencję analityczną.

Analogicznie, jeżeli jednostka często księguje różnice kursowe, warto wydzielić dla nich odrębne konta (wiedząc, że na potrzeby rachunku zysków i strat trzeba będzie skompensować ujemne i dodatnie różnice kursowe). Podobnie jednostka może o wiele bardziej rozbudować ewidencję analityczną kont służących ujmowaniu różnic kursowych na potrzeby związane z prawidłowym rozliczeniem podatku (np. stosując osobne konta „KUP” i „NKUP”). Reasumując, zarówno ewidencja analityczna kont, jak i cała polityka rachunkowości powinny być dostosowane do danej konkretnej jednostki gospodarczej i jej potrzeb ewidencyjnych.

2.4. Przykładowy plan kont dla jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe zgodnie z załącznikiem Nr 1 do Rachunku

Konta zespołu 0 „Aktywa trwałe”

- 010 „Rzeczowe aktywa trwałe – środki trwałe”
- 011 „Grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)”
- 012 „Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej”
- 013 „Urządzenia techniczne i maszyny”
- 014 „Środki transportu”
- 015 „Narzędzia, przyrządy, wyposażenie”
- 016 „Inwentarz żywy”

- 019 „Inne środki trwałe”
- 020 „Wartości niematerialne i prawne”
- 021 „Koszty zakończonych prac rozwojowych”
- 022 „Wartość firmy”
- 023 „Inne wartości niematerialne i prawne”
- 024 „Zaliczki na wartości niematerialne i prawne”
- 030 „Inwestycje długoterminowe inne niż w aktywa finansowe”
- 031 „Nieruchomości”
- 032 „Wartości niematerialne i prawne”
- 033 „Inne inwestycje długoterminowe”
- 040 „Długoterminowe aktywa finansowe”
- 041 „Udziały lub akcje w jednostkach powiązanych”
- 042 „Inne papiery wartościowe w jednostkach powiązanych”
- 043 „Udzielone pożyczki w jednostkach powiązanych”
- 044 „Inne długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach powiązanych”
- 045 „Udziały lub akcje w pozostałych jednostkach”
- 046 „Inne papiery wartościowe w pozostałych jednostkach”
- 047 „Udzielone pożyczki w pozostałych jednostkach”
- 048 „Inne długoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach”
- 060 „Odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych”
- 061 „Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych”
- 062 „Odpisy aktualizujące wartość wartości niematerialnych i prawnych”
- 063 „Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych inwestycji długoterminowych”
- 064 „Odpisy aktualizujące wartość finansowych inwestycji długoterminowych”
- 068 „Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych w budowie”
- 070 „Odpisy umorzeniowe wartość aktywów trwałych”
- 071 „Odpisy umorzeniowe środków trwałych”
- 072 „Odpisy umorzeniowe wartość wartości niematerialnych i prawnych”
- 073 „Odpisy umorzeniowe wartość niefinansowych inwestycji długoterminowych”

080 „Rzeczowe aktywa trwałe – środki trwałe w budowie”

081 „Zaliczki na środki trwałe w budowie”

**Konta zespołu 1 „Inwestycje krótkoterminowe,
krótkoterminowe aktywa finansowe”**

100 „Kasa”

101 „Kasa w walucie polskiej”

102 „Kasa w walucie zagranicznej”

130 „Rachunki bankowe i kredyty”

131 „Rachunek bieżący”

132 „Lokaty bankowe”

133 „Rachunek środków funduszy specjalnych”

134 „Inne rachunki bankowe”

135 „Akredytywy”

136 „Krótkoterminowe kredyty bankowe”

137 „Długoterminowe kredyty bankowe”

138 „Rachunek VAT”

139 „Rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych”

140 „Krótkoterminowe aktywa finansowe”

141 „Udziały lub akcje w jednostkach powiązanych”

142 „Inne papiery wartościowe w jednostkach powiązanych”

143 „Udzielone pożyczki w jednostkach powiązanych”

144 „Inne krótkoterminowe aktywa finansowe w jednostkach powiązanych”

145 „Udziały lub akcje w pozostałych jednostkach”

146 „Inne papiery wartościowe w pozostałych jednostkach”

147 „Udzielone pożyczki w pozostałych jednostkach”

148 „Inne krótkoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach”

150 „Inne aktywa pieniężne”

151 „Środki pieniężne w drodze”

152 „Czeki obce”

- 153 „Weksle obce”
- 154 „Inne środki pieniężne”
- 160 „Udziały i akcje własne do zbycia lub umorzenia”
- 170 „Odpisy aktualizujące wartość krótkoterminowych inwestycji”

Konta zespołu 2 „Rozrachunki, roszczenia, rozliczenia”

- 200 „Rozrachunki z tytułu dostaw i usług”
- 201 „Rozrachunki z odbiorcami niepowiązаныmi”
- 202 „Rozrachunki z dostawcami niepowiązаныmi”
- 203 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami powiązаныmi”
- 204 „Zaliczki otrzymane na dostawy”
- 205 „Zaliczki wypłacone”
- 209 „Zobowiązania wekslowe”
- 220 „Rozrachunki publicznoprawne”
- 221 „Rozliczenie VAT należnego”
- 222 „Rozliczenie VAT naliczonego”
- 223 „Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego”
- 224 „Rozrachunki z Urzędem Celnym”
- 225 „Rozrachunki z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych”
- 226 „VAT do rozliczenia w innych okresach”
- 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”
- 230 „Rozrachunki z pracownikami”
- 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”
- 232 „Rozliczenie delegacji”
- 233 „Rozliczenie zaliczek”
- 239 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”
- 240 „Pozostałe rozrachunki”
- 241 „Rozliczenie niedoborów i szkód”
- 242 „Rozliczenie nadwyżek”
- 243 „Roszczenia dochodzone na drodze sądowej”

- 244 „Rozrachunki związane z zakupem/sprzedażą środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych”
- 245 „Rozrachunki wewnątrzzakładowe”
- 246 „Rozrachunki z właścicielami z tytułu wpłat na kapitał jednostki”
- 247 „Rozrachunki z właścicielami z tytułu wypłat z zysku”
- 248 „Pozostałe rozrachunki z właścicielami”
- 249 „Pozostałe rozrachunki”
- 250 „Rozrachunki z tytułu pożyczek i zobowiązań finansowych”
- 251 „Pożyczki udzielone”
- 252 „Pożyczki otrzymane”
- 253 „Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych”
- 254 „Rozrachunki związane z leasingiem”
- 259 „Inne zobowiązania finansowe”
- 290 „Odpisy aktualizujące wartość należności”

Konta zespołu 3 „Materiały i towary”

- 300 „Rozliczenie zakupu”
- 301 „Rozliczenie zakupu materiałów”
- 302 „Rozliczenie zakupu towarów”
- 303 „Rozliczenie zakupu usług”
- 304 „Rozliczenie zakupu środków trwałych”
- 305 „Rozliczenie zakupu – pozostałe”
- 310 „Materiały”
- 330 „Towary”
- 331 „Towary poza jednostką”
- 340 „Odchylenia od cen ewidencyjnych”
- 341 „Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów”
- 342 „Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów”
- 343 „Zarezerwowany VAT”
- 344 „Zarezerwowana marża”

Konta zespołu 4 „Koszty w podziale według rodzaju”

- 400 „Koszty według rodzaju”
- 401 „Amortyzacja”
- 402 „Zużycie materiałów i energii”
- 403 „Usługi obce”
- 404 „Podatki i opłaty”
- 405 „Wynagrodzenia”
- 406 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia”
- 409 „Pozostałe koszty rodzajowe”
- 490 „Rozliczenie kosztów rodzajowych”

Konta zespołu 5 „Koszty w podziale według typu działalności”

- 500 „Koszty działalności podstawowej”
- 501 „Koszty działalności produkcyjnej”
- 502 „Koszty działalności handlowej”
- 503 „Koszty działalności usługowej”
- 509 „Inne koszty działalności podstawowej”
- 510 „Koszty działalności pomocniczej”
- 520 „Koszty wydziałowe”
- 530 „Koszty sprzedaży”
- 550 „Koszty ogólnego zarządu”
- 560 „Koszt obrotów wewnętrznych”
- 580 „Rozliczenie kosztów działalności”

Konta zespołu 6 „Produkty, rozliczenia międzyokresowe”

- 600 „Wyroby gotowe i półprodukty”
- 601 „Wyroby gotowe”
- 602 „Półprodukty”
- 605 „Produkty poza jednostką”
- 620 „Odchylenia od cen ewidencyjnych”
- 621 „Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych”

- 622 „Odchylenia od cen ewidencyjnych półproduktów”
- 640 „Rozliczenia międzyokresowe czynne”
- 641 „Rozliczenia międzyokresowe kosztów podstawowej działalności operacyjnej”
- 642 „Rozliczenia międzyokresowe kosztów finansowych”
- 643 „Rozliczenia międzyokresowe pozostałych kosztów operacyjnych”
- 644 „Rozliczenia aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego”
- 645 „Koszty zakupu materiałów i towarów rozliczane w czasie”
- 649 „Inne rozliczenia międzyokresowe kosztów”
- 660 „Obroty wewnętrzne”

Konta zespołu 7 „Przychody i koszty związane z osiągnięciem przychodów”

- 700 „Przychody ze sprzedaży”
- 701 „Przychody ze sprzedaży produktów”
- 702 „Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów”
- 703 „Przychody ze sprzedaży usług”
- 710 „Koszt własny sprzedaży”
- 711 „Koszt własny sprzedanych produktów”
- 712 „Koszt własny sprzedanych towarów i materiałów”
- 713 „Koszt własny sprzedanych usług”
- 750 „Przychody i koszty finansowe”
- 751 „Otrzymane dywidendy i udziały w zyskach”
- 752 „Otrzymane odsetki”
- 753 „Przychody finansowe związane z aktualizacją wartości inwestycji”
- 754 „Przychody finansowe związane z rozchodem aktywów finansowych”
- 755 „Inne przychody finansowe”
- 755 „Koszty finansowe – odsetki”
- 756 „Koszty finansowe związane z aktualizacją wartości inwestycji”
- 757 „Koszty finansowe – wartość sprzedanych aktywów finansowych”
- 759 „Inne koszty finansowe”
- 760 „Pozostałe przychody operacyjne i pozostałe koszty operacyjne”
- 761 „Przychody ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych”

- 762 „Otrzymane dotacje”
- 763 „Przychody związane z działalnością socjalną”
- 764 „Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych”
- 765 „Inne pozostałe przychody operacyjne”
- 766 „Wartość sprzedanych niefinansowych aktywów trwałych”
- 767 „Koszty działalności socjalnej”
- 768 „Odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych”
- 769 „Inne pozostałe koszty operacyjne”

Konta zespołu 8 „Kapitał własny, rezerwy, wynik finansowy”

- 800 „Kapitał własny”
- 801 „Kapitał (fundusz) podstawowy”
- 802 „Kapitał (fundusz) zapasowy”
- 803 „Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny innej niż wycena w wartości godziwej”
- 804 „Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny wartości godziwej”
- 805 „Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe”
- 820 „Rozliczenie wyniku finansowego”
- 840 „Rezerwy i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów”
- 841 „Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów”
- 842 „Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne”
- 843 „Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”
- 844 „Rezerwa na restrukturyzację”
- 845 „Pozostałe rezerwy”
- 850 „Fundusze specjalne”
- 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”
- 852 „Pozostałe fundusze specjalne”
- 860 „Wynik finansowy”
- 870 „Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego”
- 871 „Podatek dochodowy”
- 872 „Inne obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego”
- 880 „Rozliczenia międzyokresowe przychodów”

881 „Ujemna wartość firmy”

882 „Inne rozliczenia międzyokresowe przychodów”

2.5. Objaśnienia do wykazu kont

2.5.1. Konta zespołu 0 „Aktywa trwałe”

Konta zespołu 0 „Aktywa trwałe” służą do ewidencji rzeczowych aktywów trwałych, WNiP, finansowych i niefinansowych inwestycji długoterminowych oraz umorzenia i utraty wartości aktywów trwałych.

Konta	Opis kont
010 „Rzeczowe aktywa trwałe – środki trwałe” 011 „Grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)” 012 „Budynki, lokale, prawa do lokali i obiekty inżynierii lądowej i wodnej” 013 „Urządzenia techniczne i maszyny” 014 „Środki transportu” 015 „Narzędzia, przyrządy, wyposażenie” 016 „Inwentarz żywy” 019 „Inne środki trwałe”	Konto 010 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych. Na stronie debetowej ujmuje się zwiększenia, a na kredytowej – zmniejszenia stanu i wartości początkowej środków trwałych, z wyjątkiem umorzenia środków trwałych, które ujmuje się na koncie 071, oraz odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, które ujmuje się na koncie 061. Konto 010 może wykazywać saldo debetowe, które oznacza stan środków trwałych w wartości początkowej
020 „Wartości niematerialne i prawne” 021 „Koszty zakończonych prac rozwojowych” 022 „Wartość firmy” 023 „Inne wartości niematerialne i prawne” 024 „Zaliczki na wartości niematerialne i prawne”	Konto 020 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej WNiP. Na stronie debetowej ujmuje się zwiększenia, a na kredytowej – zmniejszenia stanu wartości początkowej WNiP, z wyjątkiem umorzenia ujmowanego na koncie 072 i odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, które ujmuje się na koncie 062. Konto 020 może wykazywać saldo debetowe, które oznacza stan WNiP w wartości początkowej
030 „Inwestycje długoterminowe inne niż w aktywa finansowe” 031 „Nieruchomości” 032 „Wartości niematerialne i prawne” 033 „Inne inwestycje długoterminowe”	Konto 030 służy do ewidencji długoterminowych aktywów innych niż aktywa finansowe. Na stronie debetowej ujmuje się zwiększenia związane z zakupem, a na kredytowej – zmniejszenia stanu długoterminowych inwestycji niefinansowych. Aktualizacja wartości tych niefinansowych inwestycji jest księgowana na koncie 063. W przypadku dokonywania odpisów umorzeniowych są one ujmowane na koncie 073. Konto 030 może wykazywać saldo debetowe, które oznacza stan niefinansowych inwestycji długoterminowych w wartości początkowej
040 „Długoterminowe aktywa finansowe” 041 „Udziały lub akcje w jednostkach powiązanych” 042 „Inne papiery wartościowe w jednostkach powiązanych” 043 „Udzielone pożyczki w jednostkach powiązanych” 044 „Inne długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach powiązanych” 045 „Udziały lub akcje w pozostałych jednostkach” 046 „Inne papiery wartościowe w pozostałych jednostkach” 047 „Udzielone pożyczki w pozostałych jednostkach” 048 „Inne długoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach”	Konto 040 służy do ewidencji długoterminowych aktywów finansowych, głównie udziałów, akcji i innych papierów wartościowych oraz udzielonych pożyczek. Na stronie debetowej ujmuje się zwiększenia, a na kredytowej – zmniejszenia stanu długoterminowych inwestycji finansowych. Aktualizacja wartości tych aktywów jest księgowana na koncie 064. Konto 040 może wykazywać saldo debetowe, które oznacza stan finansowych inwestycji długoterminowych w wartości początkowej

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl